

Parlamentide info- ja analüüsiteenistuste koostöövõrgud

Aare Kasemets (RiTo 7), Riigikogu Kantselei nõunik

Paljudele rahvaesindajate küsimustele leiab kiiremini põhjalikumad vastused, kui teha koostööd teiste parlamentide teabeteenistustega.

Euroopa parlamentide teabe- ja analüüsiteenistused ning raamatukogud teevad koostööd mitmes võrgustikus, millest kaks suuremat on Euroopa Parlamendiuringute ja –dokumentatsiooni Keskus (ECPRD, *European Centre for Parliamentary Research and Documentation*) ning Rahvusvaheline Raamatukoguühingute ja –institutsioonide Liidu (IFLA, *International Federation of Library Associations and Institutions*) parlamendisektsioon. Artikli esimeses osas on valik fakte IFLA sektsiooni (110 riiki) ja ECPRD (49 riiki) ajaloost ning ülesehitusest, et seejärel keskenduda Euroopa Liidu riikide parlamendispiikrite eestkostel aina tähtsamat rolli täitva ECPRD tööle ning anda aru Eesti esindajate senisest tegevusest ja tulevikuvälikutest. Riigikogu tugisüsteemi arengukavaga (2002–2006) seoses on oluline teada, et mainitud koostöövõrgustikes osalemine on seotud mitmete õiguste, vastutusalade ja kohustustega, pakkudes vastutasuna võimaluse kasutada ühiskonda kujundavas seadusloomes teiste riikide eksperte, võrdlevuuringuid, andmestikke jm ressursse. Saamine ja andmine on omavahel seotud. Teades teiste parlamentide analüütilist taustinfot ja õigusloome praktikat, võime säästa tööaega ja "jalgratta leiutamise" asemel "sõita", püüdes teadmisele tuginedes "lõigata" teiste, meist varem teele asunud (heaolu)riikide arengukurve.¹

IFLA ja ECPRD ajalugu ning koostööväljad

IFLA ja ECPRD koostöövõrgustikud kattuvad osaliselt nii riikide kui ka liidrite osas, seejuures IFLA on raamatukogukeskem ja globaalne, ECPRD Euroopa-keskem ning tegeleb laiemalt parlamentide tugisüsteemi temadega. Oleme Eestis kokku leppinud, et IFLA infoga tegeleb üldjuhul Eesti Rahvusraamatukogu ja ECPRD infoga Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinfoosakond.

IFLA on suurim rahvusvaheline raamatukogude ja infoteenistuste ning nende kasutajate huve esindav institutsioon, mis asutati 1927. aastal Edinburghis (www.ifla.org). Tal on 1753 liiget 153 riigist üle maailma. IFLA peakorter asub Haagis. IFLA juures tegutses 2002. aastal 34 sektsiooni, sealhulgas parlamendiraamatukogude ja uurimisteenistuste sektsioon. Parlamendisektsiooni kuulub ligi 110 riigi seadusandliku kogu info- ja uurimisteenistuste esindajaid, kellest aastakonverentsil käib 60–80 inimest, keda ei piira raha, aeg ega keelebarjäär.

IFLA parlamendisektsiooni iga-aastaste aruteluteemade valikul on püütud balansseerida raamatukogude ja uurimisteenistuste töösuundade ning –huvide vahel, kuid parlamentide töö ja infovajaduse struktuuri muutusest tulenevalt on arutelude raskuskese suundunud analüüsiteenustele ja raamatukogude koostööle uurimisüksustega, sest poliitikuid, ametnikke ja avalikkust kummitavas infouputuses on aina tähtsam infoallikaid süsteemselt

valida ja analüüsida. Alates 1998. aastal Amsterdamis toimunud aastakonverentsist on parlamendisektsiooni töökavas üks päev pühendatud uurimisteenistustele.²

Eestist on aastast 1992 IFLA parlamendisektsioonis osalenud Rahvusraamatukogu eesotsas Ivi Eenmaa, Ene Loddese, Marju Risti jt-ga ning aastast 1997 ka Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinformatsioonakonna (MSI) töötajad, sealhulgas siinkirjutaja (1997, 1998, 2000, 2002), Siiri Sillajõe (1997, 1998, 1999, 2001) ja Andres Siplane (2002). Juba 1993. aastal korraldas Rahvusraamatukogu koos IFLA partneritega USA Kongressist Tallinnas rahvusvahelise parlamendiraamatukogude seminari; hiljem raamatukogu direktriks Tallinna linnapeaks ja Riigikogu liikmeks tõusnud Ivi Eenmaa on IFLA ringkonnas kuulus tänaseni. Ise olen MSI-s töötades teinud IFLA konverentsidel kaks ettekannet Eesti kui dunaamilise väikeriigi parlamendi uurimisteenistuse võimalustest kompenseerida ressursipuudust ja pakkuda Riigikogule suuremate ja jõukamate parlamentidega võrreldaval tasemel teabeteenuseid, kasutades selleks innovatiivseid *uue avaliku halduse* juhtimismudeleid, teiste koostöövõrgustike (sh valitsus, ülikoolid, ECPRD, IFLA) vahendeid ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi. Kui 1998. aastal tegi mulle ettepaneku esineda USA Kongressi uurimisteenistuse vanemnõunik William H. Robinson, kes on ka käesolevate toimetiste autoreid, siis 2000. aastal pakkusin ise aruteluks *uue avaliku halduse* teema.³ Ühe Lõuna-Euroopa riigi "äralangemise" tõttu oli Eesti esindatud ka parlamendisektsiooni 2002. aasta konverentsil – lühiettekande pidas MSI nõunik, sotsiaaltöö magister Andres Siplane, kommenteerides Hugh Finsteni parlamendikomisjonide ja uurimisteenistuste koostööküsimusi käsitlevat raportit.⁴ Seega on Eesti maailmakaardil, kui suudame mõista globaalset parlamentaarsete riikide arengut ning jagada teistele meie põhiseaduslike institutsioonide, turu ja kodanikuühiskonna ülesehituse kogemust.

IFLA parlamendisektsiooni vaimseid liidreid⁵ ja koostöö kujundajaid viimasel kümnendil on William H. Robinson, kelle käesoleva RiTo artiklis kirjeldatud parlamentaarse teabeteenistuse väärtusi ja tööpõhimõtteid pooldab suurem osa IFLA sektsioonis osalenud ekspertidest sõltumata sellest, kas või mil määral on eri parlamentide seadusandlusalastel teabeteenistustel õnnestunud neid väärtusi oma riigi poliitilistes, administratiivsetes, eelarvelistes ja kultuurilistes raamides rakendada. Positiivseid näiteid ning uusi uurimisteenistusi lisandub igal aastal, kuid meenub ka üks kurb näide. 2000. aastal korraldati Kiievis ECPRD seminar "Parlamendi uurimisteenistuse iseseisvus"⁶, kus mul oli au olla William H. Robinsoni ja Itaalia kolleegi dr Claudia Di Andria kõrval üks põhiesinejaid; kurb näide seetõttu, et mõni päev enne 21 riigi osalusel toimunud seminari otsustas Ukraina parlamendi tollane administratsioon uurimisteenistuse sulgeda.

ECPRD asutati 1977. aastal Viinis Euroopa Nõukogu Parlamentaarsete Assamblee ja Euroopa Parlamendi algatusel ning ta kujutab endast nimetatud organisatsioonide liikmesriikide parlamentide info- ja uurimisteenistuste koostöövõrku (www.ecprd.org). Pärast dramaatilisi poliitilisi murranguid 1989–1991 Kesk- ja Ida-Euroopa riikides, mida toetas ka uus infotehnoloogia, liikus ECPRD kiire evolutsioonilise arengu faasi, mida peegeldab 1994. aastal Haagis vastu võetud tegevuskava ja 1996. aastal Budapestis vastu võetud ECPRD statuut. Praegune arengujärk on seotud Euroopa Liidu laienemise ettevalmistustega, mille verstapostiks sai Euroopa Liidu riikide parlamendispiikrite konverents Roomas 2000. aasta

septembris ja sellega seotud parlamentide peasekretäride kohtumine Stockholmis 2001. aasta märtsis, kus rõhutati ECPRD tähtsat rolli Euroopa parlamentide koostöö tõhustamisel, lähtudes Euroopa Liidu Amsterdami ja Maastrichti lepingutes sätestatud parlamentaarse järelevalve ja demokraatia tugevdamise vajadusest.

ECPRD-sse kuulub 49 liikmesriiki, sealhulgas vaatljaliikmetena USA, Kanada ja Iisrael, seega osaleb ECPRD-s koos rahvusvaheliste institutsioonide ja paljude kahekojaliste parlamentidega 69 parlamentaarset koda.

ECPRD võrgustik ja veeb toimivad parlamendiinfopangana

ECPRD koostöövõrgu põhieesmärk on varustada Euroopa Parlamendi ja teiste parlamentide liikmeid meie/nende üha rahvusvahelisemaks muutuvast töös vajalike andmetega, võrdlevuuringute ja dokumentidega. Kui vajalikku teisi riike käsitlevat infot ei leita Internetist ega oma raamatukogust, saadab ECPRD korrespondent e-postiga infopäringud vastavate riikide korrespondentidele koos päringu põhjenduse, küsimuste ja sobiliku tähtajaga, sest teiste riikide küsimustele vastamine käib põhitöö kõrvalt.

Viimasel kolmel aastal on ECPRD koostöövõrgus infopäringute arv kiiresti suurenenud ja tõenäoliselt tõuseb järgmistel aastatel koormus veelgi. Riigikogu Kantseleis vastutab ECPRD koostöö ning infopäringutele vastamise eest MSI⁷. Kui vaadata MSI töötajate infotellimuste statistikat aastail 1999–2002, siis 540 kirjalikust tööst oli 131 seotud teiste parlamentide päringutega, sealhulgas 2000. aastal 23, 2001. aastal 33 ja 2002. aastal juba 53 päringut. Nii väiksemate faktipäringute (enamik) kui ka võrdlevuuringute teemad on "seinast seinast" nagu parlamentide päevakord. MSI vahendusel on aastail 1999–2002 Riigikogust ECPRD erinevatele koostööpartneritele saadetud ligi 15 infopäringut, mille seas on ka mahukaid võrdlevuuringuid.⁸ Kõik parlamentidele saadetud päringud ja lõviosa riikide vastustest on ECPRD võrgustikule kättesaadavad ECPRD siseveebis, kuhu pääseb salasõna abil. See on Riigikogu osalusel aasta-aastalt täienev parlamentaarne infopank, mille infokapitali on võimalik Riigikogu töös üha sagedamini kasutada, sest tihti vajavad Riigikogu liikmed taustinfot küsimustes kas, miks ja kuidas on üks või teine valdkond reguleeritud teistes Euroopa riikides ja millised on sealse poliitika mõjud/tulemused?

ECPRD tegevust rahastatakse Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide eelarvetest. Tööorganid on Euroopa Parlamendi juures asuv väike sekretariaat (vahendab infopäringuid, täiendab ECPRD veebi ja koostab infolehte), kaks korda aastas kogunev 5-liikmeline täitevkomitee,⁹ kord aastas kogunev ECPRD korrespondentide võrgustik ja ECPRD kolm tööühma, kes saavad kokku seminaridel ja Internetis.

ECPRD iga-aastane tegevuskava arutakse läbi korrespondentide aastakoosolekul ja kinnitatakse hiljem parlamentide spiiikrite ning peasekretäride/direktorite konverentsidel.

ECPRD kalenderplaani kuulub 7–10 seminari aastas (vt lisa),¹⁰ millel on Euroopa Parlamendi Kesk- ja Ida-Euroopa riikide ametnikele suunatud sõidutoetuste abil saanud osaleda viimasel kolmel aastal üle 20 Riigikogu Kantselei töötaja. ECPRD 2000–2002 tegevusaruande kohaselt on igal seminaril osalenud keskmiselt 54 inimest 25-st parlamentaarsest kojast.

Selle perioodi ECPRD 15 seminarist on Eestis korraldatud üks ja 10-st ECPRD kogumikust toimetatud samuti üks – mõlemad õigusaktide mõjude analüüsi alase teabe rakendusvõimalustest.¹¹

ECPRD koostööring laieneb, seminaride ettekandjaks on viimaseil aastail kutsutud võõrustajariigi ülikoolide õppejõude, samuti rahvusvaheliste institutsioonide, nagu Euroopa Komisjoni, OECD ja Eurostati analüüsiüksuste eksperte.

ECPRD kolmest töörühmast on vanim info- ja kommunikatsioonitehnoloogia töörühm (*Information and Communication Technology Working Group*), mis jätkas informaatika töörühma (1978–1991) rada. 1992. aastal otsustati teemaderingi laiendada ja teha koostööd uute tehnoloogiate rakendusküsimuste arutamiseks parlamentide veebitegijate, infotehnoloogiainseneride ning informaatikute ringis. Töörühm kohtub kord aastas, peale töörühma seminaride on üldisemate infoühiskonna, e-demokraatia jms teemade aruteluks seminariseeria "Parl@mendid võrgus" (*Parli@ments on the Net*). Riigikogu on neil seminaridel esindanud infotehnoloogiaosakonna ning pressi- ja infoosakonna töötajad Erkki Leego, Raul Volter, Kristiina Jusson jmt.¹²

Eurovoci töörühm kutsuti Euroopa Parlamendi algatusel kokku 1979. aastal, et luua Euroopa Liidu institutsioonide ja Euroopa Liidu liikmesriikide tarbeks mitmekeelne tesaurus (märksõnastik). Esimene Eurovoci versioon koostati Euroopa Parlamendi Ametlike Teadaannete Büros Euroopa Ühenduse riikidele 1984. aastal, seda on pidevalt täiendatud ning 2002. aastal ilmus neljas versioon. Eurovoci tesauruse liigitusi kasutavad oma dokumendihalduse infootsingu- ja töötlemissüsteemina peale Euroopa Liidu riikide ka paljud kandidaatriigid. Eesti osaluse esitähiseks on Vive Oti ettekanne Prahase Eurovoci seminaril Kesk- ja Ida-Euroopa parlamendiraamatukogudele 1995. aastal.¹³ Osalt erandliku juhtimisskeemi tõttu (parlamendiraamatukogu on eraldi organisatsioon) jäi Riigikogu Eurovoci rakendamise protsessist esialgu eemale, kuid 2002. aastal võttis meie dokumendiosakonna juhataja Kaja Vaabel koostöös infotehnoloogia osakonnaga asja käsile, sest Eurovoci tesauruse struktuur seondub nii Euroopa Liidu õigusaktide otsingusüsteemi ja tõlkimisega kui ka Riigikogu elektroonilise dokumendihalduse projektiga.

Makroökonomika töörühm (*Macroeconomic Research Working Group*) huvipakkuvate majandus- ja rahandusküsimuste aruteluks loodi 1987. aastal Pariisis. Töörühm korraldab kaks seminari aastas, neist üks toimub Brüsselis või Strasbourg'is ja teine mõnes liikmesriigis (vt lisa). Riigikogust on osalenud selles töörühmas MSI majandussuuna nõunikud Toivo Mängel ja Kai Priks ning Riigikogu majandus- ning rahanduskomisjonide nõunikud Tiina Licht, Piia Schults, Tõnu Nirk jmt.

Suurem osa ECPRD seminare on seotud töörühmadega, kuid igal aastal on peetud seminare ka parlamentaarse demokraatia, avalikkussuhete, uurimisteenistuste rolli ja parlamendiraamatukogude ning infoteenuste teemadel. Üldisema eesmärgiga ECPRD seminarid on olnud parlamentide avalikkussuhete seminar 1999. aasta mais Viinis (osales Illi-Malle Ong), seminar parlamendi uurimisteenistuste iseseisvusest 2000. aasta mais Kiievis, õigusaktide mõjude hindamist käsitletud seminar 2001. aasta mais Tallinnas (Eestist osales ca 15 inimest) ja septembris Riias toimunud seminar rahvusparlamentide Euroopa

asjade komisjonide ja uurimisteenistuste suhetest (Olev Aarma), 2002. aastal parlamendiprotseduuride ja parlamentaarse järelevalve küsimusi käsitletud seminar Skopjes (Aaro Mõttus) ning 2003. aastal uurimisteenistuste seadusandluselase koostöö seminar Roomas.

Parlamendiraamatukogude ning infoteenistuste töösuuna hea näide on 2000. aasta septembris Vilniuses toimunud ECPRD seminar "Parlamentaarsete informatsiooni ja andmebaaside valiku kriteeriumid", millest võtsid osa Ene Loddes, Tiina Kallas ja Marju Rist raamatukogust ning Siiri Sillajõe MSI-st, kaks viimast tegid ka Eesti tandemettekande.

Iga seminari juurde on viimaseil aastail kuulunud teemakohased küsimustikud (neile vastamist koordineerib üldjuhul tulevane osaleja) ning seetõttu on ECPRD seminaride oluline tulemus ka riikide vastavat praktikat käsitlevad parlamentaarsed võrdlevuuringud.

Uue ühistöösuuna tähis on 2000. aastal alustatud ECPRD NetFellow projekt, mis pakub Kesk- ja Ida-Euroopa riikide parlamentide esindajatele võimalust osaleda 6 nädalat ECPRD sekretariaadi töös. Ülesannete hulka kuulub ECPRD veebilehe täiendamine ja arendus, infopäringutele vastamine ning loomulikult oma riiki puudutavate materjalide kogumine ja andmebaasi loomine. Lisaväärtuseks on ülevaate saamine Euroopa Parlamendi struktuurist ning tööpõhimõtetest. Riigikogu Kantselei oli selle projekti alguse juures ning esimeseks NetFellow'ks sai Siiri Sillajõe. Teise Riigikogu Kantselei esindajana osales 2003. aastal ECPRD sekretariaadi töös Kristiina Jusson.

ECPRD arenguprobleemid

Lähtudes Euroopa Liidu parlamentide spiikrite 22.–24. septembril 2000 Roomas toimunud konverentsi materjalidest¹⁴ ning Dick Toornstra koordineerimisel töötava ECPRD sidustamisprojekti *Promoting the exchange of information between parliamentseesmärkidest*, on ECPRD korrespondentide kolmel viimasel aastakoosolekul (Berliin 2000, Ljubljana 2001, Ateena 2002) arutatud ECPRD koostöövõrgustiku tegevuse tõhustamise küsimusi. Probleemina on käsitletud osa parlamentide korrespondentide ja/või teabeteenistuste vähest suutlikkust järgnevas: a) infopäringutele ja võrdlevuuringute küsimustikele vastamine (vastuste hulk küünib sageli vaevalt 20–ni 44–st, tihti vastused hilinevad), b) rahvusparlamendi ingliskeelses veebiosas olevate andmete täiendamine, linkide töökord ja rahvusvahelist huvi pakkuvate uuringute ning õigusaktide kokkuvõtete tõlkimine; c) ECPRD seminaridele lähetatud ametnike teadmiste- oskuste tase takistab seminari töös osalemist; d) rahvusparlamendi liikmete ning juhtkonna teavitamine ECPRD võrgustiku teaberessurssidest ning Euroopa Liidu õigusruumi poliitikatest.¹⁵

Riigikogu teabeteenistused koostöövõrgustikes

Riigikogu uurimisteenistused (MSI, juriidiline osakond), raamatukogu jm teabeüksused on osa Riigikogu kui teabemahuka institutsiooni infrastruktuurist meie üha globaalsemaks muutavas infokeskkonnas. ECPRD ja vähemal määral ka IFLA sektsioon on osa rahvusvahelisest parlamentide infrastruktuurist Euroopas, mis aitab kaasa teadmispõhise poliitilise ning õigusliku koostöö kindlustamisele. Vaadates tagasi viimasele kuuele aastale

ECPRD ja IFLA koostöövõrgus, arvan, et mitmepoolse teabevahetuse (sh mitteformaalne suhtlemine) väärtus seisneb muu hulgas viies seigas:

- rahvusparlamentide esindajad ECPRD ja IFLA võrgustikes on üldjuhul akadeemiliselt erudeeritud ja oma riigi "poliitilist köögipoolt" hästi tundvad praktikud, kellega arutelud ning ideevahetus rahvusparlamentide rolli, teabevajaduse, klienditeeninduse meetodite, teenuste edendamise jms küsimustes on rikastav ning eriti kasulik neile, kes tegelevad muutuste juhtimisega oma parlamendi teabetöös ja seadusandluses;
- globaalses mastaabis aitab enda ja teiste parlamentide teabeteenistuste arengu võrdlemine näha parlamentaarse demokraatia ja Riigikogu tugisüsteemi arengu prioriteete. Riigikogu ja talle osutatavate teenuste taset ning tulemuslikkust saab võrrelda üksnes teiste parlamentidega põhiseaduslike funktsioonide alusel;¹⁶
- konverentsidest osavõtt ja aktiivne suhtlemine loob tutvustevõrgu ning vajadusel saab hiljem pöörduda võrdlevuuringute jms tegemiseks otse e-kirjaga inimeste poole, keda tead ja kes sind teavad. See on eriti oluline, kui infot teiste riikide kohta on vaja kiiresti (Internet on imeline – faktiküsimuse–vastuse elektroonilise vahetuse rekordkiirus nii Euroopa riikide kui ka USA ja Austraaliaga on 3 minuti sees);
- paljud ECPRD ja IFLA seminaride, ettekannete, uuringute jm otsustused lepivad eelnevalt kokku kuluaarides ning mitteformaalsetes e-kirjades vastastikuse usalduse alusel; tähtis on leida partnereid, kellel on meiega lähedased eesmärgid ja huvid;
- IFLA ja ECPRD üritustel räägitakse üksteisega oma parlamendist, riigist, rahvast, kultuurist, majandusest jms. Seetõttu on Eesti esindajate roll oma maa ja Riigikogu tutvustamine. Kuna oleme suhteliselt väike riik, siis seda enam võiksime heade teadmiste ja oskustega silma paista ning võimaluse ja vajaduse korral seminaridel ettekandeid teha (ECPRD kuluaarides on arvestatud mõningaid parlamente/riike, kust tulevad seminaridele kenad inimesed, kellega ei ole millestki rääkida ja kes ei suuda aruteludes osaleda).

Need viis punkti on omavahel tihedalt seotud ja seepärast tuleks ka edaspidi Riigikogu ametnike ECPRD ja IFLA üritustele kandideerimine seostada aktiivse osaluse võimega, sealhulgas aktuaalsetel teemadel ettekannete ja paneeldiskussiooni teemade pakkumine, töörühmade juhtimine, asjakohaste küsimuste ja repliikidega arutelude edendamine jms. Kui meil on uudiseid või kui järgmisel seminaril osaleb uusi koostööpartnereid, kuulub Eesti esindamise hulka ka Riigikogus ühistööna valminud teavikute oskuslik levitamine ning Riigikogu inglise- ja venekeelsete veebiallikate tutvustamine.

Küsimusi rohkem kui vastuseid

Iga Riigikogu liige ja ametnik, kes suhtleb teiste parlamentide esindajatega, on 21. sajandi koostöövõrgustikes hea tahte saadik ja meie riigi maine kujundaja. ECPRD ja IFLA parlamendisektsiooni tegevus põhineb osalejate pädevusel ning koostööl, mitte oma parlamendi, diplomaatilise korpuse või muu formaalsel staatusel. Nii võrdlevuuringutes kui ka konverentside paneeldiskussioonides ei sega Eesti esindajaid miski olla võrdväärne partner USA, Suurbritannia, Austraalia, Saksamaa, Rootsi, Poola jt suuremate riikide

kolleegidele, sest infoühiskonnas maksab teadmine, idee ja oskus asju rahvusvahelises kontekstis üldistada. Üks Eesti eeliseid globaalses kogemuste ja ideede jagamise "võrgus" suuremate-rikkamate riikidega võrreldes on meie viimase kümnendi institutsioonide ülesehituse teave ning oskused, mille käigus pidime analüüsima teiste parlamentide praktikat ning hindama seejuures kriitiliselt Eesti võimalusi. Meie varjatum eelis on ka see, et Eesti riik ei ole teostanud teiste riikide rahvaste suhtes koloniaalpoliitikat.

Parlamentide põhifunktsioonid (seadusandlus, täitevvõimu kontroll, kodanike esindamine jm) on sarnased riikide võrdluses – olgu nad siis suured või väikesed, rikkad või vaesed. Minu ettekannete üks tuumküsimusi on seetõttu olnud: milliste põhimõtete kasutamise ja praktiliste tegudega kompenseerida piiratud ressursse ja pakkuda meie kodanike esinduskogule kõiki vajalikke info- ja analüüsiteenuseid? Sellele lisandub poliitilisest ning sotsiaal-majanduslikust keskkonnast tulenev määramatuse küsimus: mille alusel ja kuidas prognoosida lähemaid ja kaugemaid sündmusi, infovajadust ning parlamendis vastuvõetud õigusaktide mõju olukorras, kus parlamendis ja väljaspool parlamenti tegutseb sadu mõjukeskusi ning piirid nii sise- ja välispoliitika kui ka rahvusvahelise ning riigi õiguse vahel on sageli üsna hägusad?

Küsimusi on rohkem kui vastuseid. Kui Eesti kodanike enamus ütleb 14. septembril Euroopa Liiduga liitumise ettepanekule JAH-sõna, tekib palju uusi küsimusi. Kuigi riigid ning rahvad on oma kultuuriloolt erinevad, olen ECPRD ja IFLA üritustel osalenud enam kui sajast rahvusest kolleegide senise koostöövõime põhjal üsna veendunud, et koos teiste parlamentide teabeteenistustega on paljude vastuste otsimine meie/nende rahvaesindajate küsimustele kiirem, põhjalikum ning koos saab inimeste heaks palju rohkem teha.

Lisa. ECPRD seminarid 2002. ja 2003. aastal

SEMINARI PEALKIRI	KOHT	AEG
Parl@mendid võrgus VI: teadmusjuhtimine ja e-demokraatia (osalesid Kristiina Jusson ja Siiri Sillajõe)	Helsingi, Eduskunta	2002 III
Makroökonomika töörühma seminar (Kai Priks ja Tõnu Nirk)	Praha, Senat	2002 IV
Digitaalarhiivid I: parlamendi info ja arhiivide arvutistamine http://www.parlement.nl/denhaag2003/ (Kaja Vaabel)	Brüssel, Belgia parlamendi saadikutekoda	2002 V
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia töörühma seminar: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused poliitikute ja kodanikeühenduste koostöö vahendajana (Kristiina Jusson ja Raul Volter)	Haag, teine koda	2002 IX
Parlamendiprotseduurid: seadusloome ja täitevvõimu parlamentaarne kontroll (Aaro Mõttus)	Skopje	2002 IX

ECPRD korrespondentide aastakonverents (Aare Kasemets)	Ateena, saadikutekoda	2002 X
Makroökonomika töörühma seminar (Toivo Mängel ja Piia Schults)	Strasbourg, Euroopa Nõukogu	2002 X
Eurovoci seminar (Kaja Vaabel ja Raul Volter)	Brüssel, Euroopa Parlament	2003 III
Makroökonomika töörühma seminar (Tõnu Nirk ja Toivo Mängel)	Vilnius, seim	2003 IV
Kahekojalised parlamendid Euroopas	Moskva	2003 V
Digitaalsed arhiivid II: parlamendiarhiivide pikaajalisus http://www.parlement.nl/denhaag2003/ (Kaja Vaabel ja Raul Volter)	Haag, teine koda	2003 V
Parl@mendid võrgus VI: e-parlamendid (Kristiina Jusson ja Merje Meisalu)	Bukarest	2003 VI
ECPRD korrespondentide aastakonverents (Aaro Möttus)	Tbilisi	2003 X
Seadusandluselase koostöö seminar	Rooma, saadikutekoda	2003 X
Makroökonomika töörühma seminar	Brüssel, Euroopa Liidu Komisjon	2003 X
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia töörühma seminar	Nikosia	2003 XI

Märkused

1. Autor oli Eesti ECPRD korrespondent (mai 1996 – apr 2003) ja on esinenud ettekannetega nii IFLA kui ka ECPRD konverentsidel. Ekspertide, õigusloome analüüsi käsitleva teabe ja kontaktide "maaletoomise" näitena võib tuua 2001. a koostöös Euroopa Parlamendi ja OECD-ga Tallinnas korraldatud seminari "Legal and Regulatory Impact Assessment of Legislation", sh 22 riigi võrdlevuuring ja ECPRD publikatsioon. – http://www.riigikogu.ee/rva/ecprd_ria01.html).
2. Vt M. Brundin (Rootsi). Libraries and Research Services: Colleagues, Clients and Collaborators. IFLA. Glasgow, 2002. – <http://www.ifla.org/IV/ifla68/papers/087->

- [077e.pdf](#) ; B. Gardner (Kanada). Effective and Responsive Needs Assessment. – <http://www.ifla.org/IV/ifla68/papers/125-077e.pdf>; ja J. Verrier (Austraalia). Client Needs Assessment in the Parliamentary Library and Research Services Context. – <http://www.ifla.org/IV/ifla68/papers/175-077e.pdf>.
3. Vt A. Kasemets. Advantages and Disadvantages of Small Parliamentary Information & Research Services. Amsterdam, 1998. –<http://www.ifla.org/VII/s3/conf/3kase-e.htm>; Implications of New Public Management Theory in the Parliamentary Research Services. Jerusalem, 2000. –<http://www.ifla.org/IV/ifla66/papers/073-98e.htm>.
 4. H. Finsten (Kanada). Working with Committees: Why Do It and How to Start? Glasgow, 2002. – <http://www.ifla.org/IV/ifla68/papers/086-077e.pdf>.
 5. IFLA sektsiooni uuringute päeva kava kujuneb e-listis, mille tuumikusse on 1997–2003 kuulunud ka Hugh Finsten ja Bob Gardner (Kanada), June Verrier (Austraalia), Jennifer Tanfield ja Rob Clements (Suurbritannia), Marialyse Delano (Tšiili), Anita Dudina (Läti), Dick Toornstra (Euroopa Parlament), Margareta Brundin (Rootsi, IFLA sektsiooni praegune juht) jmt.
 6. W. H. Robinson. Legislative Research, Essential Roles and Standards of Excellence; C. Di Andria. Making Information Politically Relevant in Parliament: The Institutional Perspective; A. Kasemets. The Formal and Informal Basis of the Parliamentary Research Services: The Estonian Experience. – The Independence of Parliamentary Research. Proceedings of ECPRD seminar. Ed by E. Afonin. Kiev, 2000.
 7. 2003. a aprillis alustas Eesti korrespondendina tööd MSI uus juhataja Aaro Möttus. Korrespondendi põhiülesanded on infopäringute saatmise ja vastamise koordineerimine, ettepanekute tegemine direktorile seoses seminaride ja välislähetustega, koos komisjonidega võrdlevuuringute kavandamine jms.
 8. Vt MSI tööde arhiivi <http://www.riigikogu.ee/?id=9658>. Viimased kuumad võrdlevuuringud seonduvad parlamendiliikmete palkade ja hüvitiste süsteemidega (vt K. Priksi ja T. Mängeli artikleid RiTo 6/2002).
 9. ECPRD täitevkomitee tegevust juhivad kaasdirektorid ja –sekretärid, kes on volitatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee peasekretäri poolt. Praegu on kaasdirektorid Hollandist pärit Dick Toornstra (EP) ja Poolast pärit Wojciech Sawicki (ENPA). Kaassekretäri ülesandeid täidavad vastavalt Hanneke Coppolecchia (EP) ja Jörn Stegen (ENPA). Peale selle kuulub täitevkomiteesse üks Euroopa Liidu ja üks Euroopa Nõukogu liikmesriigi esindaja, praegu Elise Holt (Taani) ja Anna Zatkalikova (Slovakkia).
 10. ECPRD Activity Report March 2000 – March 2002. www.ecprd.org.
 11. 2001. aastal Riigikogu Kantselei korraldatud ECPRD seminaril "Regulatiivsete mõjude hindamine seadusandluses" osales ligi 60 inimest 26 Euroopa riigist, Euroopa Parlamendist ja Euroopa Komisjonist ning OECD-st, sh Euroopa Parlament maksis tölke, Euroopa Komisjoni eksperdi sõidu, piduliku lõuna, lõviosa publikatsioonist ja kõikide Kesk- ja Ida-Euroopa riikide ühe osaleja sõidu- ja hotellikulud. Publikatsioon: http://www.riigikogu.ee/rva/ecprd_ria01.html.
 12. Osaliselt on sellesse töörühma suubunud ka 1990. aastail tegutsenud ECPRD parlamendiraamatukogude ja infoteenistuste töörühm, mille aastakoosolekul osalesid peamiselt raamatukogude töötajad (nt Ene Loddes 1993 Varssavis).

13. Vive Ott (1995): Compilation of subject indexes for the parliamentary service at the National Library of Estonia.
14. Sh European Commission (2000). The Future of Parliamentary Democracy: Transition and Challenge in European Governance. Green Paper prepared for the Conference of the European Union Speakers of Parliament. 22–24. Sept., Brussels, AS/D. http://europa.eu.int/comm/governance/docs/doc3_en.pdf.
15. Korrespondentide Ljubljana koosolekul (2001) rõhutas Dick Toornstra avameelselt, et parlamentide spiikrite kohtumisel Roomas käsitleti küll ECPRD olulist rolli parlamentide teabevahetuse edendamisel, kuid seejuures võis märgata mõningate maade ignorantsust. Sama kordus parlamentide peasekretäride konverentsil Rootsis, mis näitab, et kaugeltki mitte kõikide parlamentide liidrid pole piisavalt informeeritud ECPRD rollist ja arutelud on seetõttu kohati kriitilised või pealiskaudsed. D. Toornstra sõnul on ECPRD korrespondentidel täita teabetöös tähtis roll, Euroopa Parlamendi poolt vaadates on koostöö fokuseeritud sellele, et tuua Kesk- ja Ida Euroopa riigid rohkem "sisse".
16. Vt A. Kasemets. Seadusloome kvaliteedi ja mõjude hindamise probleeme. – Riigikogu Toimetised 4/2001, tabel 1. <http://www.riigikogu.ee/rva/toimetised/rito4/artiklid/16kasemets.htm>.